

До
Научното жури
При ЮЗУ „Неофит Рилски”
Благоевград

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Райна Московска Койчева,
научна специалност “Трудово право и общественно осигуряване”,
ЮФ на УНСС, гр. София

определена със заповед № 1913 от 02.07.2015 г. на ректора на ЮЗУ за член на
научното жури за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
на **Мария Димитрова Чочова**,
по научно направление 3.6 „Право”,
научна специалност 05.05.10 „Трудово право и общественно осигуряване”
въз основа на дисертационен труд на тема „**Работническо представителство по чл.
7, ал. 2 и чл. 7а от Кодекса на труда**”

Уважаеми членове на научното жури,

След като се запознах с дисертационния труд на докторант Мария Чочова
смятам, че той отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ.

По-конкретно дисертационният труд на докторант Мария Чочова се
характеризира със следните *научни достойнства*:

На първо място той се отличава с актуалност на предмета и научна новост.

Актуалността на предмета се определя от това, че научното изследване на
проблемите на работническото представителство би могло да спомогне за
подобряване на нормативната му уредба и на неговото практическото приложение. А
адекватната правна уредба на механизмите на работническото представителство и
гаранциите за неговото реално осъществяване са важно условие за постигането на
демократичност в трудовите отношения.

Дисертационният труд се отличава с научна новост поради това, че в нашата литература липсва цялостно теоретично изследване върху проблемите на работническото представителство. При това следва да се отбележи, че дисертационният труд има не само теоретична стойност, но и практическо значение.

На следващо място заслужава отбелязване задълбоченото проучване и анализ на международноправната уредба на работническото представителство, на правната уредба на работническото представителство в актовете на ЕС, както и на практиката на Съда на ЕС по въпросите на работническото представителство.

Едно от най-важните достойнства на труда са изводите, които докторантката прави въз основа на действащата нормативна уредба, както и предложенията de lege ferenda за бъдещото ѝ усъвършенстване, които в повечето случаи са резонни и целесъобразни.

Бих могла да посоча примерно *някои от конкретните научни приноси* на труда, а именно:

1/ предложението de lege ferenda за обединяване на фигурите на представителите по чл. 7, ал. 2 и по чл. 7а КТ и въвеждане на единно работническо представителство (с.111);

2/ детайлното изясняване на понятията за информиране, консултиране и участие в управлението на предприятието (с.58-65);

3/ предложението de lege ferenda за въвеждането на регистър на работническите представители при ИА „ГИТ” (с. 111);

4/съпоставката между работническото представителство и договора за поръчка по ЗЗД (с. 87-90);

5/ задълбоченият научен анализ на отговорността на работническите представители, при който докторантката правилно определя нейният характер като гражданска отговорност, особен случай на договорна отговорност за неизпълнение (с. 90-96);

6/ предложението de lege ferenda в разпоредбата на чл. 7б, ал. 2, изр. 2 КТ да се установи срок за провеждане на нов избор на представители в случаите на промяна на работодателя (с. 124-125) и др.

Към докторант Мария Чочова могат да бъдат отправени и някои *критични бележки и препоръки* по отношение на представения дисертационен труд:

1/ чуждестранната научна литература е много слабо застъпена – само две заглавия на руски език и едно на английски език. Вярно е, че докторантката е ползвала много интернет източници, включително и на чужди езици, но те не биха могли да заменят научната литература;

2/ липсва достатъчно сравнителноправен анализ. Полезно би било да се разгледа уредбата на работническото представителство и в други европейски страни, освен в Германия, Италия и Словения. Това би обогатило дисертационния труд и би дало възможност за по-задълбочено изследване на поставените проблеми. Освен това смятам, че подходът, който е избрала докторантката по отношение на сравнителноправния анализ не е най-удачният. Сравнителноправният анализ е изведен пред скоби в Глава първа, а по-нататък в дисертационния труд почти липсва такъв. Смятам, че много по ползотворно би било сравнителноправният анализ да се прави не по принцип, обобщено, а на съответните систематични места, където се разглеждат отделните аспекти на работническото представителство. Това би дало възможност да се направи нагледно сравнение между българската и чуждата правна уредба и евентуално да се почерпят идеи от чуждестранния опит;

3/ допуснати са множество грешки при цитирането. Първо, на много места в дисертационния труд докторантката цитира произведение, което е писано в съавторство, без да посочи кой точно от съавторите е автор на цитираното твърдение (например на с. 11, на с. 39, на с. 71 и др.). Второ, когато цитира учебник, претърпял множество издания, не посочва поредността на изданието (навсякъде в текста) и др.;

4/ не бих могла да се съглася и с някои от изложените от докторантката становища. Така например на с. 64 тя изказва виждането, че консултирането е задължение на работодателя. Задължение на работодателя може да бъде информирането, но не и консултирането, тъй като както самата докторантка пише малко по-горе, консултирането е обмен на мнения, процес на диалог между работодателя и представителите на работниците и служителите, т.е. това е един двустранен акт, който не може да бъде вменен в задължение само на едната страна. Работодателят няма как да задължи представителите на работниците и служителите да

участват в консултирането, ако не желаят, нито може да го осъществи сам, без тяхното участие. Ето защо не може да се приеме, че консултирането е задължение на работодателя. Негово задължение може да бъде да създаде необходимите предпоставки за провеждане на консултирането, но не и самото консултиране;

5/ в текста на дисертационния труд се срещат, макар и рядко, някои юридически неprecizни изрази. Така например на с. 6 се говори за „правотворчески органи и организации”. Има само правотворчески органи, но не и правотворчески организации. Друг пример – на с. 12, посл. абзац се казва: „След влизането на Социалната харта са приети три протокола”, като са пропуснати думите „в сила”. Други примери за некоректни изрази – на с. 54: „нормативните актове имат и следва да имат преди всичко ролята на регулации...”, на с. 58: „понятието за информиране е легално понятие по отношение на европейските норми, като в тях е установена и дефиниция...”, на с. 151: „намерението се изразява единствено с конкретен интелектуален момент, при който се формира нагласата...” и др. Бих препоръчала на Мария Чочова в бъдещата си научна работа да се стреми към по-голяма прецизност на изказа.

Въпреки така посочените критични бележки и препоръки, общата ми оценка на дисертационния труд на докторант Мария Чочова е положителна.

В заключение считам, че дисертационният труд на докторант Мария Чочова представлява оригинално съчинение с приносен характер и отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ.

С оглед на гореизложеното предлагам на уважаемото научно жури да вземе решение, с което да присъди на Мария Димитрова Чочова образователната и научна степен „доктор”.

29.07. 2015 г.

град София

.....

доц. д-р Райна Койчева